

PELTOBIO MASSAN KESTÄVYYSKRITEERIT BIOKAASUN TUOTANNOSSA

Kirsi Pelkonen

Savonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyö 2023

Pohjois-Savon Energia Masterplan

J10757

2024-2026

<https://navitas.fi/pohjoissavonenergiamasterplan>

Tavoite:

- Kartoitus maakunnan uusiutuvasta energiasta & energiatiekartta

Keskeiset painopisteet:

- Vihreä vety, aurinko- ja tuulienergia, biokaasu

Tavoitteet:

- Energiaomavaraisuus & hiilineutraalisuus
- Investointien houkuttelu

Pohjois-Savon liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Taustaa

- Opinnäytetyö Leppävirralle suunniteltuun biokaasulaitokseen raaka-aineen kestävyyskriteereistä
- Biometaania liikenteen polttoaineeksi
- Raaka-aineina mm. lähiseudun maatalousmaan jätteet ja tähteet, nurmibiomassa, lanta
- Päästölaskenta rajattu viljelyn alusta siihen asti kun raaka-aine toimitetaan biokaasulaitokselle (ei välivarastointia)

Lainsäädäntöä

RED II

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi (Renewable Energy Directive II)

RED III

Muutokset lakiin biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista (393/2013) - voimaan viimeistään 5/2025

Kestävyytlaki

Laki biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista (393/2013)

Vuoden 2021 alusta RED II:n kestävyyskriteerit

Jakeluvelvoitelaki

Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä (446/2007)

Vuoden 2022 alusta myös biokaasu kuuluu jakeluvelvoitteen piiriin

(Huom. Crop cap [Energiavirasto vahvisti ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuuden määräksi 2,6 prosenttiyksikköä | Energiavirasto](#))

Pohjois-Savon liitto

Euroopan unionin osarahoittama

Kestävyyjärjestelmä

Energiavirasto

- Valvoo kestävyyslain noudattamista
- Toiminnanharjoittajan kestävyyskriteeriohje

Kansallinen kestävyysjärjestelmä

Toiminnanharjoittajan oma
Energiaviraston hyväksymä järjestelmä

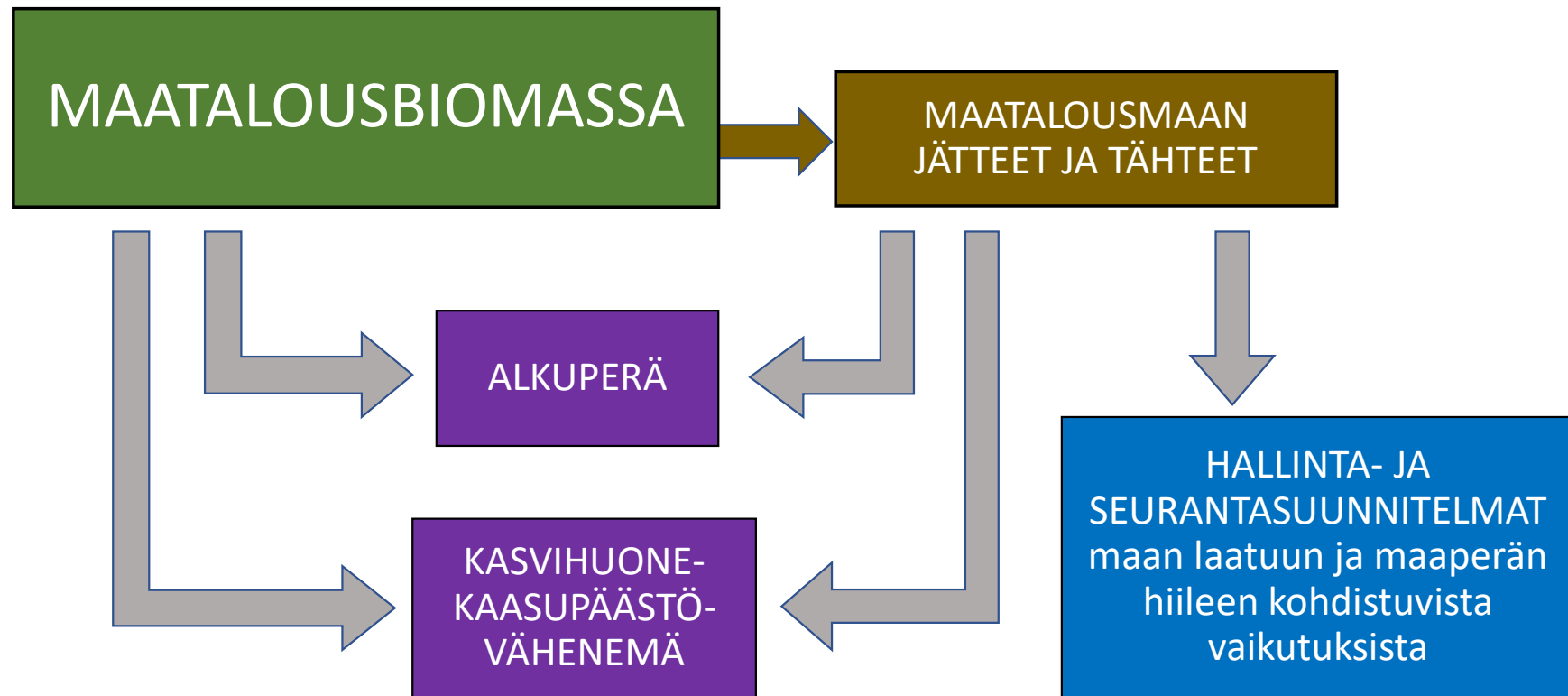
Vapaaehtoinen kestävyysjärjestelmä

Euroopan komission hyväksymä

Toiminnanharjoittaja lähettää vuosittain kestävyyskriteeriselvityksen Energiavirastolle. Kestävyyskriteerien täytyminen on ehtona mm. valtiontuelle. Jos kriteerit eivät täyty, biokaasua kohdellaan kuin fossiilista alkuperää olevaa (maakaasu).

Maatalousbiomassojen kestävyyskriteerit

Alkuperä

Alkuperäkriteerit koskevat sekä maatalousbiomassaa että maatalousmaasta peräisin olevia jätteitä ja tähteitä.

Kriteerit koskevat:

- **biologisesti monimuotoisia alueita**
- **maankäytön muutoksia (tammikuun 2008 jälkeen)**
- **turvemaiden kuivattamista tammikuun 2008 jälkeen**

Raaka-aine ei ole kestävää jos alkuperäkriteeri ei täyty, vaikka khk-päästövähennys olisi velvoitettua suurempi.

Opinnäytetyön esimerkkialue on ollut peltomaana jo ennen vuotta 2008 → alkuperäkriteeri täyttyy

Lisäkriteeri maatalousmaan jätteille ja tähteille

Maatalousmaan jätteitä ja tähteitä:

- olki ja muut puintitähteet
- aluskasvit/kerääjäkasvit
- naatit, esimerkiksi sokerijuurikkaan naatit (jos syntyy korjuun yhteydessä)
- viherlannoitusnurmi
- suojavyöhykenurmi
- luonnonhoitopeltonurmi
- pilaantunut rehu ja nurmi, joka ei kelpaa eläinrehuksi
- rehutuoannon ylijäämät ja reuhävikit ruokinnan yhteydessä

HALLINTA- JA SEURANTASUUNNITELMAT

maan laatuun ja maaperän hiileen kohdistuvista vaikutuksista (toiminnanharjoittajan vastuulla)

Toiminnanharjoittaja voi edellyttää viljelijöiltä vuosittaista ilmoitusta osoituksena hyvien maatalouskäytäntöjen soveltamisesta.

Lisäkriteeri maatalousmaan jätteille ja tähteille

Lisäkriteeri täyttyy, jos raaka-aineena on

- luomuviljelyssä olevilta pelloilta peräisin olevat tähteet
- olki, jos puolet olkimassasta jää peltoon (tai vain joka toinen vuosi kerätään kaikki)
- suojavyöhykkeiltä tai luonnonhoitopelloilta poistettu, tai viherlannoitusnurmen kasvusto
- pilaantunut rehu ja nurmi, joka ei kelpaa eläinrehuksi
- rehuotannon ylijäämät ja reuhävikit ruokinnan yhteydessä

Tai mädätettä palautetaan takaisin peltoon.

Joka tapauksessa lisäkriteerin täyttäminen edellyttää toiminnanharjoittajalta **sisäistä tiedonhallintajärjestelmää**, jolla varmistetaan tietojen oikeellisuus ja vaatimuksien toteutuminen.

Kasvihuonekaasupäästövähennemä

Hiilidioksidi CO₂

Metaani CH₄

Typpioksiduuli (dityppioksidi) N₂O

KHK-PÄÄSTÖVÄHENEMÄ (laitoksen toiminta alkanut tammikuun 2021 jälkeen)

liikennealalla kulutetun biokaasun elinkaarenaikaiset khk-päästöt vähintään **65 prosenttia pienemmät** verrattuna korvaavaan fossiiliseen polttoaineeseen (liikennebiokaasun vertailuarvo 94 g CO₂-ekv/MJ)

[Toiminnanharjoittajan kestävyyskriteeriohje \(energiavirasto.fi\)](https://energiavirasto.fi)

Pohjois-Savon liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Khk-päästölaskenta: kaava (RED II)

Biokaasun ja biometaanin elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöt:

$$E = \sum_1^n S_n \times (e_{ec,n} + e_{td,raaka-aine,n} + e_{l,n} - e_{sca,n}) + e_p + e_{td,tuote} + e_u - e_{ccs} - e_{ccr}$$

Raaka-aineen päästöt (E):

$$E = \text{viljely } e_{ec} + \text{kuljetus } e_{td,raaka-aine} + \text{maankäytön muutos } e_l - \text{lantahyvitys } e_{sca}$$

Jos maankäyttöluokan muutosta ei tapahdu, ei maan käytöstä aiheudu päästöä.

LANTAHYVITYS lannan paremmasta käsittelystä
45 gCO₂ekv/lannan megajoule

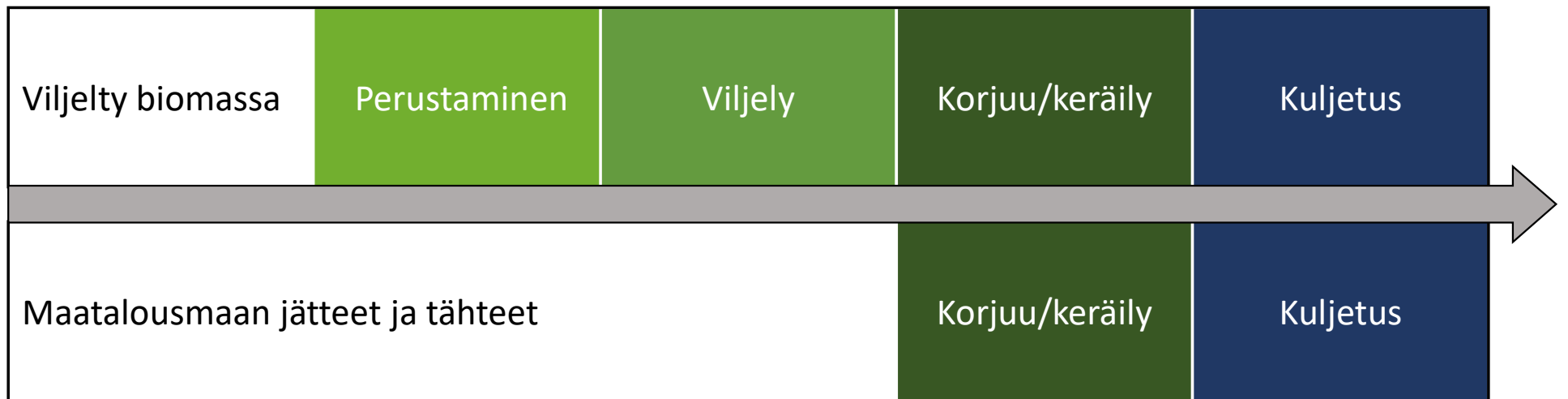

Pohjois-Savon liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Khk-päästölaskenta: maatalousmaan biomassat

Opinnäytetyössä laskettiin biokaasun tosiasialliset elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöt, koska RED II:ssa ei ole oletusarvoja nurmikasveille.

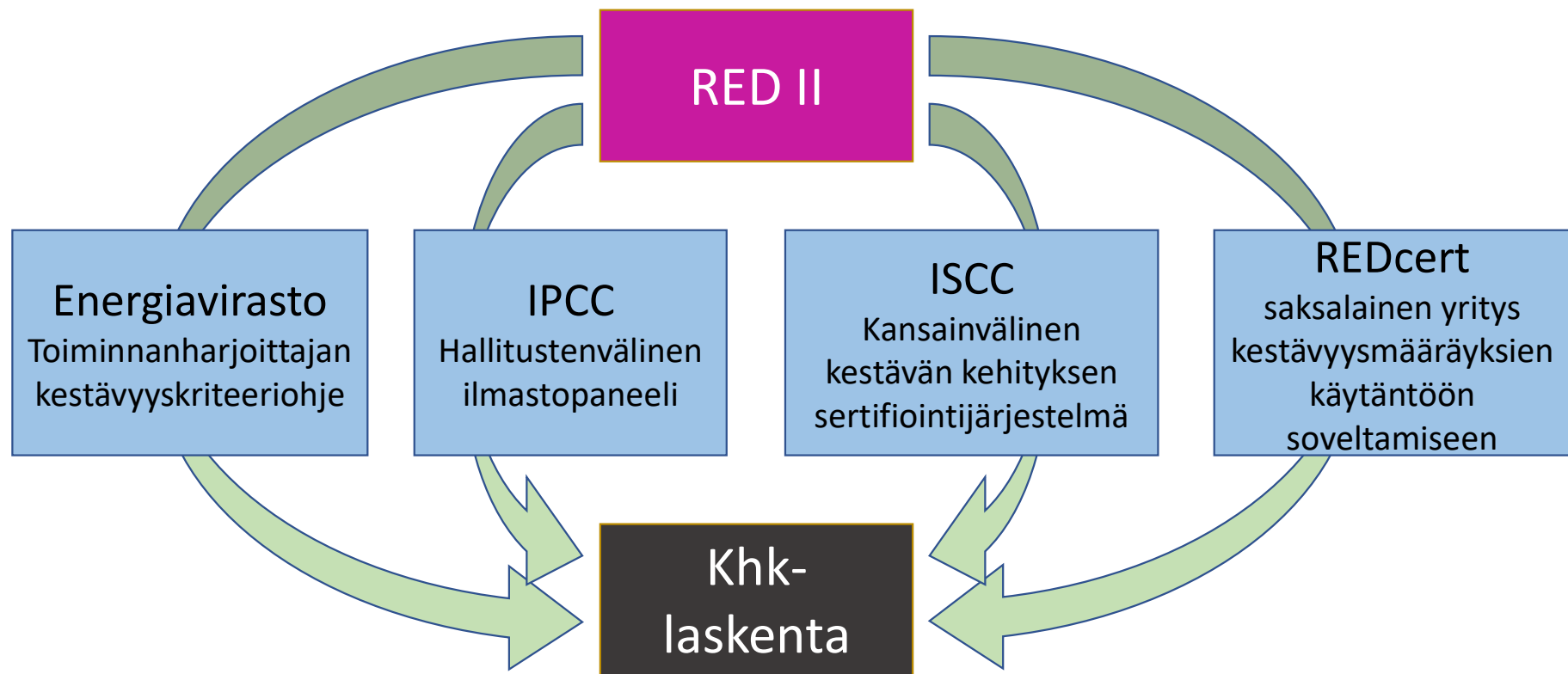

Pohjois-Savon liitto

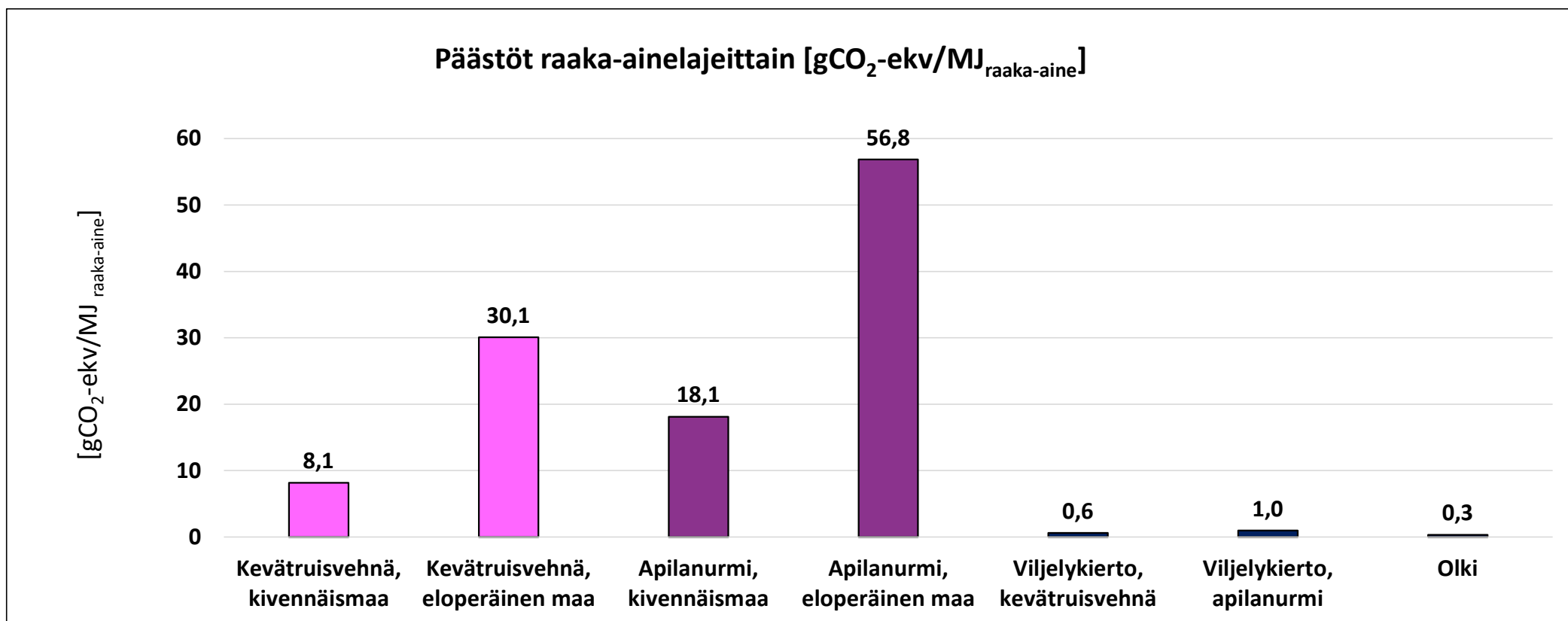

Euroopan unionin
osarahoittama

Tietolähteet, esim. khk-päästölaskentaohjeet

Esimerkki raaka-aineista: päästöt kasvilajeittain / megajoule

Lopullisen tarkistuksen päästölaskennalle tekee Energiavirasto toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisen yhteydessä.

Kiitos!

KIRSI PELKONEN
Projektipäällikkö
Pohjois-Savon Energia Masterplan

+358 44 901 0520
kirsi.pelkonen@navitas.fi

